

Campanya conjunta de
EAZA, Ecsite i BGCI

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Parc Zoològic de Barcelona

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Parc Zoològic de Barcelona

Ajuntament de Barcelona, Àrea de Medi Ambient
i Serveis Urbans-Ecologia Urbana

Programa Barcelona Ciència, Institut de Cultura
de Barcelona

Institut Botànic de Barcelona

Accions de llarga durada Campanya Deixa que creixi

Let it Grow, <http://www.letitgrow.eu>

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

- ✓ Al Jardí Botànic es deixarà un espai on pugui créixer la vegetació local: **espai “Deixa que Creixi”**. Seguiment de l’evolució de la biodiversitat al llarg del temps
- ✓ Instal·lació i seguiment d’**hotels d’insectes** als Jardí Botànic i al Jardí Botànic Històric i seguiment de les poblacions de pol·linitzadors.
- ✓ Creació d’un sobre de **llavors “Plantes silvestres de Barcelona”** per a ús dels ciutadans que vulguin plantar espècies autòctones als seus balcons o jardins.
- ✓ Algunes activitats singularitzades incloses al “**Cicle d’activitats als parcs, platges i rius metropolitans**” coorganitzat amb l’Àrea Metropolitana de Barcelona.

Institut Botànic de Barcelona

- ✓ Projecte d’estudi de les **plantes invasores a Montjuïc**. Fer servir aquest espai com espai d’experimentació sobre aquesta problemàtica.

Programa de Barcelona Ciència de l’Institut de Cultura de Barcelona

- ✓ Programa d’**activitats per a Biblioteques i Centres Cívics** per explicar què és la campanya acompanyats de tallers

Parc Zoològic de Barcelona

Des del Departament d’educació, des de l’any 2016 s’han posat en marxa un seguit d’activitats i jornades amb l’objectiu de potenciar i donar a conèixer els objectius de la campanya “Deixa que creixi”.

- ✓ **Campanya Biodiversitat Jornades per a professors:** Presentació dels Tallers d'Alimentació, Biodiversitat, Evolució, Nòmades Mar, Nutrició i Reproducció, Primats, Invertebrats, Presentació Treball Recerca ESO i Batxillerat referents a espècies autòctones i Presentació Recull recursos educatius, propis i aliens (sinèrgies)
- ✓ Festa de la Biodiversitat amb activitats com **Plantem biodiversitat**, Albergs per insectes, La cuina del cel, el Zoo conserva la Biodiversitat autòctona.
- ✓ **Cavallets de Mar** Activitats adreçades a menors i majors de 7 anys per tal de treballar temes diversos sobre aquestes animals: morfologia (La capsa màgica), depredadors i riscs (Cavallers marins), reproducció (Pare per sorpresa) i hàbitat (Amaga't).
- ✓ **Medi ambient. Activitat La brossa o la vida:** A través de materials diversos es parla dels residus i de la importància del reciclatge per tal de millorar el medi ambient i que aquests residus no siguin perjudicials per a espècies animals.
- ✓ **Menjadores d'ocells. La cuina del Cel.** El públic fabricar i s'emporta a casa menjadores per a aus fetes amb materials reciclats.
- ✓ **Nòmades del mar, Biòlegs per un dia:** Aplicació del mètode científic dins de les instal·lacions del Zoo per desenvolupar les capacitats d'observació (dins del Delfinari i a l'aula).
- ✓ **La fauna del litoral (Grumets).** En col·laboració amb el Consorci d'educació de Barcelona per realitzar l'estudi de la fauna i flora marina del litoral mediterrani. Per a aquesta activitat es realitzen sessions formatives a bord d'un veler noruec del 1800.
- ✓ **Animals en perill** (Escola Brusi). Projecte escola veïna: treball d'estudi de fauna autòctona en perill d'extinció. Consisteix en visites, treball d'aula amb presentació de resultats.
- ✓ **Els tresors de la mediterrània** Joc de descoberta. Centre la Platja. S'explica el litoral mediterrani (ones, roques, la platja) i a les instal·lacions del Zoo es visiten els animals que s'hi poden trobar: mamífers marins i aus marines.
- ✓ **Curs Institut Català d'Ornitologia.** Anellament, metodologies, materials i sistemes d'anellament.

Medi Ambient i Serveis Urbans-Ecologia Urbana, Ajuntament de Barcelona

Les actuacions es poden agrupar en tres grans blocs.

A) Conservar i millorar la infraestructura verda

- ✓ **Projecte naturalització:** Barcelona experimenta una gestió de la jardineria pública a favor de la naturalització d'espais verds i de la biodiversitat, amb l'objectiu de fer més complexa i madura l'estructura vegetal dels espais i d'oferir possibilitats de nidificació, refugi i alimentació a la fauna vertebrada i invertebrada de la ciutat. S'ha treballat en 65 espais amb canvis de gestió o intervencions diverses: plantacions de grups arbustius, deixar evolucionar gespes cap a herbassars, sembra de prats florits d'interès per a la biodiversitat i zones amb canvi de gestió. Ex: el Parc de Joan Brossa i els prats secs mediterranis de la muntanya de Montjuïc, compten amb una gestió naturalitzada consolidada.
- ✓ Redacció i publicació '**Bones pràctiques de jardineria a Barcelona. Conservar i millorar la biodiversitat**'. L'objectiu d'aquesta publicació és impulsar una jardineria més ecològica orientada a la conservació de la biodiversitat. S'ha presentat i lliurat al cos de jardiners i tècnics de Parcs i Jardins, i està essent una eina també de difusió per a la ciutadania (web).

- ✓ **Pla Director de l'Arbrat 2017-2037**, que posa l'èmfasi en repensar els criteris i els processos d'actuació municipals per una gestió més sostenible i eficient de l'arbrat urbà per maximitzar els seus serveis i funcions a les persones. El Pla es fixa com a reptes per al 2037, entre altres: augmentar un 5% la cobertura arbrada a la ciutat, assolint el 30% de la superfície urbana coberta per arbrat, garantir que dins la trama urbana un 40% de les espècies d'arbres siguin adaptades al canvi climàtic, enlloc del 30 % actual i assolir un patrimoni arbori biodivers en el que dins la trama urbana cap espècie d'arbrat representi més del 15% del total
 - ✓ **Eradicació de l'ús d'herbicides químics**. El 31 de desembre de 2016 es va finalitzar l'ús de glifosat a Barcelona en la jardineria pública municipal, com a conseqüència de la Mesura de Govern presentada. Aquesta mesura es compon de 15 accions en curs d'aplicació, agrupades en accions d'estudi i de proves; informatives i comunicatives; col·laboratives i formatives.
 - ✓ Projecte d'**identificació de solars urbans amb flora i fauna**. Es tracta d'un projecte per posar en valor els solars urbans amb vegetació espontània i fauna associada, en el context de la identificació en curs de tots els solars de la ciutat.
 - ✓ Projecte d'**identificació, mapificació i rànkung de plantes exòtiques invasores** a la ciutat i rodalies, amb l'objectiu d'establir bones pràctiques per evitar la invasió, des de la jardineria pública. Publicació del fulletó Què són les plantes invasores?
 - ✓ **Projecte de conservació d'orquídies dels parcs i jardins**, amb l'objectiu de recuperar i posar en valor les 9 espècies que es troben, mitjançant formació i promoció de les bones pràctiques jardineres. Les espècies distribuïdes per quatre districtes de la ciutat són: *Himantoglossum robertianum*, *Cephalanthera longifolia*, *C. damasonium*, *Spiranthes spiralis*, *Ophrys fusca*, *O. sphegodes*, *O. apifera*, *Epipactis microphylla* i *Limodorum abortivum*. La població actual total supera els 400 exemplars.
 - ✓ **Intervencions a favor de la fauna urbana**. Instal·lació d'estructures: 23 torres-niu de ratpenats, 2 piràmide de troncs (+ 2 previstes); 10 hotels d'insectes del Projecte OPAB, i d'altres en preparació, 25 caixes-niu per a ocells insectívors (com a estratègia pel control de la processionària del pi). 1 espiral d'aromàtiques al Bosc de Turull (+ 2 previstes). Dos apiaris amb 24 ruscós d'abelles. Com a resultat del projecte de reintroducció del falcó pelegrí han nascut 78 polls (*Falco peregrinus brookei*). S'han realitzat a la ciutat 308 intervencions en edificis, per conservar-ne les aus. Es preveu en aquest mandat crear més estructures en aquesta línia de treball.
 - ✓ Projecte de **naturalització de basses**. Des del 2008 es du a terme aquest projecte de recuperació i creació d'hàbitats aquàtics d'aigua dolça. S'han naturalitzat 87 estanys públics, i assessorat en la naturalització de 25 estanys privats. S'han promogut les plantes aquàtiques i es produeixen per a la ciutat fins a 30 espècies al Viver municipal Tres Pins. Aquesta gestió ha donat com a resultat la conservació i millora de les poblacions d'amfibis i altra fauna aquàtica d'aigua dolça.
 - ✓ **Seguiment de la fauna**: s'han identificat les següents espècies autòctones en trama urbana: 10 spp de mamífers no quiròpters, 8 spp de ratpenats, 8 spp de rèptils, 4 spp d'amfibis, i 30 spp de papallones. Una bona part d'aquestes espècies estan protegides per llei. S'han identificat 6 zones amb eriçó fosc (*Erinaceus europaeus*), i 274 nius d'oreneta cuablanca (*Delichon urbicum*). S'han reunit 581 adreces d'edificis amb nius d'ocells. El SOCC Seguiment d'Ocells Comuns de Catalunya s'aplica a Barcelona des de l'any 2005. En curs de publicació l'Atlas dels Ocells nidificants de Barcelona, que ha donat el resultat de 83 espècies (73 autòctones).
- B) Augmentar la infraestructura verda
- ✓ Impuls municipal a l'**increment del verd en totes les seves tipologies**. En preparació una mesura de govern com a impuls polític per a la millora i l'augment de la infraestructura verda de la ciutat (per al mes de maig).

- ✓ **Projecte cobertes verdes i murs vegetals:** llançament d'una mesura de govern per a impulsar el seu ús; publicació de la Guia de terrats vius i cobertes verdes. En curs la redacció d'una ordenança municipal per promoure cobertes noves. Identificades 124 cobertes verdes i 161 murs vegetals.
- ✓ **Impuls i creació de nous horts urbans.** La xarxa municipal compta amb 15 horts, i es dona suport a nous horts en creació. Les escoles han creat 266 horts, en el marc del projecte municipal Escoles + Sostenibles; identificats 65 horts i jardins comunitaris.
- ✓ **Creació del Jardí d'especial interès per a la biodiversitat,** a l'interior del Parc de Joan Miró. Espai on s'ha creat un nou ambient per afavorir la fauna mitjançant plantacions i la formalització de refugis, que atreuen ocells, papallones i altra fauna beneficiosa, alhora que el ciutadà pot gaudir d'un entorn naturalitzat.

C) Connectar la ciutadania amb la natura

- ✓ **Programa Escoles + Sostenibles.** Es treballa en projectes pràctics amb centres educatius; s'han naturalitzat 18 estanys, creat 278 horts escolars, i construït 10 hotels d'insectes per a la seva instal·lació en jardins públics.
- ✓ **Tallers Sembra natura.** De recent creació. Tallers de jardineria i horticultura sostenible per a públic general. El seu objectiu és aportar coneixements i procediments per facilitar la pràctica i el gaudi de la jardineria, i l'enverdiment de la ciutat des de la iniciativa privada.
- ✓ **El Mapa Barcelona + Sostenible.** És un mapa virtual interactiu, vinculat al Open Green Map. També és una xarxa social per a smartphones, que reuneix iniciatives socio-ambientals. Proporciona informació pràctica sobre punts d'interès com ara horts urbans, cobertes verdes, murs vegetals, fauna, estanys, etc. Inclou dades municipals i dades incorporades per la ciutadania.
- ✓ **Camins de natura.** Exposició i programa d'activitats, tallers i itineraris de natura, de la Casa de l'Aigua. Es tracta d'activitats ambientals amb la natura com a eix conductor.
- ✓ **Programa Com funciona Barcelona?** Programa d'educació ambiental que té per objectiu l'educació en la sostenibilitat. Ofereix visites, rutes i tallers, per a públic escolar i per a la ciutadania en general. Una part de les activitats tracta de parcs, horts i animals de granja.
- ✓ **Campanya publicitària:** Verd és vida! sobre natura urbana i naturalització.
- ✓ **Atles dels ocells nidificants de Barcelona.** Ha estat realitzat com a experiència de ciència ciutadana, amb la participació de 318 col·laboradors voluntaris.